

Шолмо эл, поршык да чин берг!

9-ше (3501) №,
2021 ий 27 февраль,
шуматкече.

Будь готов/ ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Пийым кычкен танасымаш Сент-Пол
олаште (США) 1886 ийыштэ иким-
ше гана эртаралтын.

Пикшла ончыко чымат

Пүшенге-влак, пасу ден олыкла лум йымалне
шып малат. А кече, йолважым модыктен, «кынел» ман-
шила, шинчажым пүялеш. Тыгай пүртүс сүретым Йошкар-Ола вок-
тенысе Корта ялыш кайиме годым эскерышна. Нерым йүштö чывышты-
леш гынат, корныш тарванышна. Амалжат уло. Пийым кычкен ўчашымашым
кушто да кунам эше ужат?! Танасымаш Кортысо тунемме да тренировым эрта-
рыме базыште 21-22 февральыште эртаралте.

Ончаш толло кажне ен поро шинчаончалтышан, айдемым умылен моштышо хаски,
лайке да моло урлык пий дene палыме лиyын керте. Насть ден Андрей Журавлёвмыт
(снимкиште) ача-авашт дene пырля толыныт. Насть Медведево гимназийн 4-ше клас-
сыштыже тунемеш. Андрей 6 ийым темен. Нуно ныл йолташым моткоч йоратат.
Шкеныштынат Белла хаски пийышт уло.

- Тыгай танасымашым ондак киношто веле ужынна. Ынде Беллам кычкен, ече
дene мунчалттен ончаш мемнанат кумылна лекте, - ойлат Насть ден Андрей.

Е.ИВАНОВА.
Авторын фотожо.

Гlorия, ончыко!

Марий Турек район Арбор школышто тунемше ўйыр-рвэз-влак спорту туризм дене пэнгидек кылым кучат. Нуно районныш то, республикаште эртаралтше түрлө таңасымашке кумылын ушнат. Шукерте оғыл 6-7-ше класслаште тунемше-влак Спорт туризм дене республикаште первенствыште вийыштым тергенит да медаль, диплом дене палемдалтынит. 6-шо классыште тунемше Глория Петрова (**снимкыште шола гыч күмшө**) чылам ончылтен.

Диана СЕМЁНОВА.

Марий Турек район.

Шонгыенлан полшена

Поро пашам ышташ изинек тунемына. Йоча-влак, погынен, обелиск йыр лумым эрыктена, кайык-влакым пукшена, шонгыен-влаклан полшена.

Шукерте оғыл Чапчык ялыште лийна, туныктышо-ветеран Н.Г.Салдугановалан лумым эрыкташ полшышна. Нина Григорьевна толмыланна пеш куанен.

Лиза САВИНОВА.

Волжский, Карай.

Герой кочам

Мый Йошкар-Оласе 21-ше номеран школын 2-шо «Б» классышты же тунемам. Мыйын күгезе кочам – Сергей Романович Суворов. Тудо Куту Ачамланде сарыште марий-влак кокла гыч икимше Совет Ушем Герой лийин. Куту ешштына Сергей Романовичым пагален шарнена. Пургыж тылзыште «Шарнымаш сорта» акцияшке ушненам. Күгезе кочам нерген видеофильмым вийзенам.

Сергей СОЛОВЬЕВ.

Проект паша

Школышто Шочмо элым ара-лышин кечијлан пёлеклалтше шуко мероприятий эртаралтын. Ме, түнгалиш класслаште тунемше-влак, «Тый дөнөт күгешнем» проект пашам ыштенна. Ачана, кочана, изана да чүчүна нерген материалым погенна. Чыла пашам иквереш чумырен, «Элым аралыше-влак» стендым сопрастаренна.

Надя РЯЗАНЦЕВА.

Параньга, Олор.

Российсе увер

Үйыр-рвэз-влак, «Герои Великой Победы – 2021» всероссийский сыйнымут конкурсышто мастиарлыкдам терген кертыда. Йодмашым да пашам gvp2017@mail.ru адрес дөнө электрон почтыш колтыман. Тұрыс уверым героивеликойпобеды.rpf сайтыште ончаш лиеш.

Республикаште ильше-влакым «Ава да йоча-влак – калык вүргем дөнө» түнімбал фотоконкурсыш ушнан ўжыт. Йодмашым 25 август марте пуш лиеш. Конкурс нерген www.ethno-photo.com сайтыште күмданрак лудса.

«Мир науки глазами детей» всероссийский сурет конкурсыш 5-6 иш жылда 7-17 иш тунемше-влак ушнен кертиг. Паша-влакым 12 сентябрь марте www.risunok.festivalnauki.ru сайтыш колтыман.

Марий Элысе увер

Юл кундем федерал округысо «Театральное Приволжье» жыл да самырык коллектив-влак фестивалын финалышты же Марий Элын чапшым «Воштончыш» образцовый музыкально-драматический театр да «Маска» калык самырык театр аралаш түнгалит.

Общероссийский калык фронтын Марий Элысе штабшын енже Егор Широков Күжәнер район Токтайбеляк школышто «визытантан» тунемше Кирилл Светлаковлан планшетым пёлеклен. Кирилл дистанционно тунемме годым нелылык дөнө түкнен да Президент дек вияш линийиш лектын улмаш.

Иваново олаште «Уникальные люди» инклюзивный онлайн фестиваль эрталтын. Таңасымашке Звенигово район Кожласола гыч 13 иш Карина Ватютова (Изи Карина) ушнен. Тудо ава нерген мұрыж дөнө Гран-прим сенен налын.

Тунемшын вийже – уш-акылыште

19 февральыште Йошкар-Олаште шочмо марий йылме, марий литератур, кугыжаныш марий йылме дene республикасе олимпиаде эртаралтын. 9-11-ше класслаште тунемшe 100 утла ўдыр-рвeze уш-акылжым терген.

– Тений ИКН предмет дene олимпиаде заочный формат дene лийин. 30 ўдыр-рвeze танасен, – ойла Марий Эл Республикасе образований да науко министерствын түн специалист-экспертше Е.А. Тарасова. – Кугыжаныш марий йылме дene олимпиадышке ушнышо йоча-влакын чотышт ий гыч ийиш ешаралтеш. Нуно заданийым күштүлгүн

Шочмо марий йылме дene сенгьише-влак:

Алина Саматаева, 9-ше кл.;
(Курыкмарий, Эмэнсола);
Валерия Глушкова, 10-шо кл.
(Советский, Ўшнур); Дарья
Яковleva, 11-ше кл.
(Морко, Шенше).

9-ше
классынште тунемшe
Юлия БЕЛОВА
(Волжский, Памар).

Снимкиште:
олимпиаде годым.
шуктат, күкшö бал-
лым погат.

Шочмо марий йылме да марий литератур дene сенгьише-влак 25 февральыште регион-влак кокласе олимпиадыште заочно танасенyt. Олимпиадышке Башкортостан, Татарстан, Удмурт республиклаште да Свердловск кундемыште тунемшe-влак ушненыйт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
Авторын да
ИРЕЧКИНЫН
фотошт.

**Марий литературу дene
1-ше верыш лектыныт:**
Никита Николаев, 9-ше кл.;
Анастасия Андреева, 10-шо кл.
(Морко, Коркатово); Кристина
Чеботарь, 11-ше кл.
(Советский, Ўшнур).

**Кугыжаныш марий йылме
дene ойыртемалтыныт:** Дмитрий
Веденькин, 9-ше кл. (1-ше номеран
Шернур шк.); Кристина Мамаева, 10-шо
кл. (Кужэнер, Йүледүр); Яна Ефремова,
11-ше кл. (Кужэнер, Руш Шой).

Фолк-урок

Фотом школын архивише гыч налме.

Пелемеш школышто «Шочмо йылмем – поянлыкем» фолк-урок эртаралтын. Школьсо да селасе книгагудым вуйлатыше Л.А. Семенова мемнам түрлө конкурсыш ушнаш таратен. Заданий-влак марий фольклор, түвыра, сылнымут дene кылдалтше лийиныт. Ме йылме нерген синквейним возенна. Тыгак «Кок онго» марий модыш дene модынна. Пайрем мучаште шочмо йылме нерген почеламутым лудынна. Туныктышо Л.Г. Ишмановалан марий йылмылан шўмандымыжлан кугу таум ойлена.

Инга ИШИМОВА.

Татарстан, Агрыв район.

Сёрай шочмо йылме

Марий йылме – шочмо йылме,
Эн сёрайле мыланна.
Поро, ныжылге, ава гай –
Йоратен тунемына.

Марий йылме мемнан ешыши
Родо-тукым гоч пурен.
Кочана ден кована-влак
Пёлекленыт арален.

Тек умбакыжат марла ме
Күштена да мурена.
Йонга радио, ТВ ден
Шерге шочмо йылмына.

Талвий АБРАМОВ.
Национальный президент
школ-интернат.

Синквейн

Шочмо йылме
Сылне, лишил.
Арала, туныкта, куандара.
Шочмо йылмемым йоратем.
Аралтыш.
Карина ДМИТРИЕВА.
Морко, Купсола.

*Книга – тиңде окна.
Түңдөн гоч йоча-влак
ильтымыл шымлам
да шкем чымлам
түңнөмый.*
В.Сухомлинский.

3 март –
Писательян түньямбал
кечүже.

#Лончыло

#Лий_ончылно

#Луд

Серзылан кумыл шерге

Серзыле-влаклан сылнымутан произведенийим возаш кумыл нöлтальтмаш (вдохновение) күлеш. Мутлан, А.С.Пушкин возаш шичмыж деч ончыч ўстембак лимона-дым шындаш йодын. Л.Н.Толстой пум шелыштын, телым издер дene вўдым конден, а вара сылнымут пашалан пижын.

Марий серызе деч йодаш гын, мом вашешта?

Анатолий ТИМИРКАЕВ, Марий Элын калык поэтше: «Мый кызыт сүлән налме канышыши тулам. Жапым арам эртараш оғыл манын, мом-гынат возкалем. Түрлө ийготан лудшылан келшише лийже, шонем. Яндар южышто коштын, пүртүс вашталтмым эскерен, уремыште түрлө сүретым ужын, почеламут корныла шочыт. Тыге йоачалан келшише сылнымут сералтеш. Түрлө фактым лудмеке, колмеке, ужмеке, кугыен-влаклан возаш кумыл лектеш. Кызыт сылнымутыши то гражданский, социальный теме-влакым утларак тарватыман».

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

#Лончылена

Мый тыге шонем

Ик кечин еш дene Анатолий Фёдоровын «Шонго» ойлымашыжым лудна. Ойлымашым сылнын возымо, пеш келшиш. Аchan ушан ойым пуэн моштымыжо куандарыш. Тидым эрге ўмыр мучкылан шарнен кодеш. Илен-толын, Владик шке шочышжаланат тыгак полшен кертеш.

Чынак, спорт айдемым вашталта. Владик денат тыгак лийын. Писатель йоча-влакым тазалыкым изинек переген күшкүш, спорт дene кылым кучаш кумыланда. Ойлымаш кызытсе саманлан келшен толеш. Йоча-влак ятыр жапым телефон дene эртарат, капкылыштым огыт шуаре.

Кирилл КРЫЛОВ.
Морко, Коркатово.

#Сүрет_ончер

А.Фёдоровын «Шонго»
ойлымашыжы же почеш Даша
КУШАКОВАН сүретши.

Муса
Джалильин
шочмыжлан –
115 ий.

Муса
Джалильин
шочмыжлан –
115 ий.

Муса Джалиль
(Муса Муста-
фович Залилов) –
татар поэт, Совет
Ушем Герой, Ленин премийын
лауреатше. 1906

ий 15 фев-
ральыште
Оренбург кундем
Мустафино ялеш
шочын. 10-13
иляшак почеламу-
тым возаш
түнгалин.

Икымше почела-
мутшо «Йошкар
шүдүр» газетеш 1919 ийыште
савыкталтын. 1944 ийыште
Берлинысе тюрьмаште
казнитленет.

Татарстан Республика

Елабуга районысо рүдө книгагу-
до 1-15 февральыште

«Джалильим түрлө ийлүм дene
лудына» регион-влак кокласе
сетевой акцийым эртарен.
Тудо поэтын юбилейжылан да
Татарстан Республикиште
Шочмо ийлүм дакалыкын икояң
улло идалыклан пöлеклалтын.

Палыза

«Мемнан колхоз правле-
нийин тыгай койыш: засе-
данийим пелйүд деч ончыч
нигунамат огеш пытаре. Ватем
деч йодыштам:

– Вара күз?.. Мом ыштышт?
– Горький олаш, колхозник-
ударник-влакын краевой съез-
дышишты, делегатлан кол-
тат, – манеш ватем...»

Йодыш-влак:

- Тиде ужашиб могай произве-
дений гыч? Авторжо кё?
- Автор мариј калык дene
кылдалтши могай событий
нерген возен?

В.СМИРНОВ ямдылен.

#Пуд#Лончыло#Лий_ончылно

Петр Васильевич Краснов (1936-2012) – журналист, краевед. Волжский район Күшыл Азъял ялеш шочын. Изиж годым ялысекалыкын «Марий коммуна» газетым лудмыжым ужын да уверым ямдылыше еңын пашажын күлешлүкшым умылен. Рвездылан аважын шолышко, журналист П.Г.Корнилов, пример лиийн. 1975-1977 ийлаште Горький оласе Күшыл партий школьшто журналистлан тунемын. Петр Васильевич 1966-1968 ийлаште «Ямде лий» газет редакцийшите редакторлан пашам ыштен. Тудо ятыр книгам лукмаште тыршен.

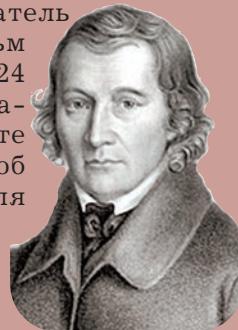

Петр
Красновын шоч-
мыжлан - 85 ий.

#Лүмгече

«Ямде лий» 2021 ий 27 февраль

Шанчызе, писатель (йомакзе) Вильгельм Карл Гrimm 1786 ий 24 февральынште Германыйисе Ханау олаште шочын. Изаже Якоб Grimm дene пырля калык фольклорым шымленет, йомакым возенет. «Детские семейные сказки» кок томан книгам 1812-1815 ийлаште луктынит. Тушко 200 наре калык йомак, 10 легенде пурталтынит. Изак-шолякын возымо йомакыштым 160 йылмыш кусарыме.

Вильгельм
Гrimмын шоч-
мыжлан - 235 ий.

Уш-акылым пойдара

Йочалан книга түньяшке икимшe ошкылым ышташ ава- ачаже, кова-кочаже полышашаш ултыт. Кызыт шуко марла книга савыкталтеш. Но йоча-влак кидышкышт книгам шагалрак да шагалрак кучат. Амалже рашиб: ильшишке у технологий шындаралтеш. Интернетынште шуко уверым пален налаш лиеш, но кидышке книгам налын лудат гын, шарнымашеш ятыр жаплан кодеш, уш-акыл пойдараалтеш. Мый гын сылнымут түня дene изи годсек кылым кучем.

Оля СТЕПАНОВА.

Морко, Унчо.

Палаш онай

Грецийште книгам шун гыч ыштенит. Ночко шунеш тоя дene коркален возенит. Возымеке коштенит да когартенит. Римлян-влак шыште гыч книгам ыштенит. Огашке шыштый йыгенит да вичкыж күртнёй тоя дene серенит. Египтян-влак папирусеш возенит. Тидлан күшкылын шүмжкым төргалпенит. Папирусым тореш-кутын оптенит да вашла пижше манын прессоватленит.

кым палымыдам тергиза. Мут-влакын могай йомаклан келшымыштым стрелке дene ончыктыза.

Суртоза, волык, разбойник

Тенгиз, шонымаш, кугыжа

Сад, юзо, башне

Олмапу, рыцарь, ўдыр

Принц, королевстве, омо

Могай книгам лудыт?

Тачысе йоча-влак могай жанран книгам лудыт? Йөратьме произведенийштэ могай? Шукерте оғыл магай книгам кидышкышт кученит?

Полина БИРЮКОВА,

Национальный президент школ-интернатын тунемшыже:

– Мый фантастике жанран руш произведений-влакым лудаш йөраторем. Марий сылнымут моткоч келша. Никандр Лекайнин «Шортнёй падыраш» повестьшым кок гана лудынам. Пытартыш гана Антон Чеховын «Размазня» ойлымашижым лончыленам.

Ксения ХАРИТОНОВА,

Параньга район Усола школын тунемшыже:

– Мый шуко түрлө книгам лудам. Но фантастике чонемлан лишил. Фред Адран «Лисс Улисс» книгаже эн чот келша. Кызыт Жюль Вернын «Дети капитана Гранта» романжым лудам.

Эльмир АНИСИМОВ,

У Торъял район Токтарсола школын тунемшыже:

– Мый классикым лудаш йөраторем. Шукерте оғыл конкурсышто сенъимелман Нина Щербакован «Шүмет шүмем паремда» почеламут сборникшым пёлекленит. Книгашке пүртүс, шоно бер, йөратьмаш нерген почеламут-влак пуренит.

В.Гrimмын йомакше-влак

«О рыбаке и его жене»

«Одноглазка, двуглазка и трёхглазка»

«Бременские музыканты»

«Спящая красавица»

Шарнена

Калык поэт Миклай Казаковын шочмыжлан 103 ий темме лўмеш мероприятийм школышто эртаришна. Ме, 6-шо классыште тунемше-влак, тудын ильшишке да усталык корножо нерген каласкальшна. 5-ше ден 8-ше классла гыч ўдыр-рвезе-влак уста серзын почеламутшо-влакым лудыч.

Злата МАКСИМОВА.
Морко, Энерсола.

Ныл йолан йолташы

1 март - Пырысын түньямбал кечиже.

Манул

Мыйын йөратьyme пырысем уло. Тудын лўмжö - Манул.

Пырысем нарынчалге-сур түсән, шара шинчан, күжү мамык

пунан. Изи гынат, колям пеш куча.

Манул школ гыч мёнтö пörтүллемем веле вуча, вигак

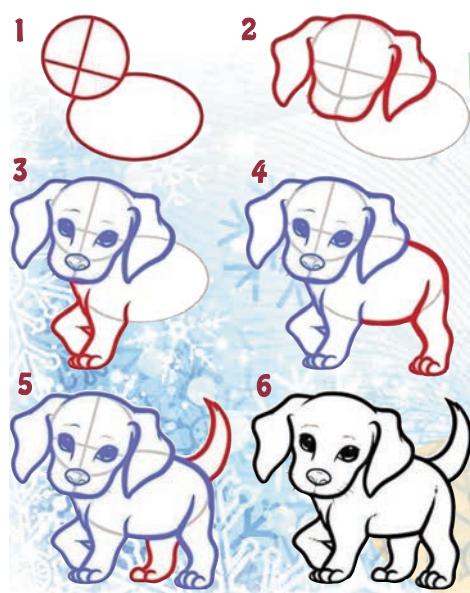
модаш тўнгалиш.

**Костя ШЕХУРДИН.
Шернур, Кукнур.**

Мемнан кок пий уло. Нунылан Лайка ден Рекс лўымм пузенна. Коктынат мотор улыт. Лайка шемалге-сур түсән гын, Рекс кўренал-ге. Нуно келшен илат. Ик пыжашыште икте-весым ырыктен малат. Модмышт годым ёрдых пийим коклашышт огыт пурто: вигак коранын каят. Лайка ден Рекс мутым колыштыт. Мый ныл йолан йолташем-влакым йёратем.

Ксения АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Шўргыял.

Лайка ден Рекс

Рекс лўымм пузенна. Коктынат мотор улыт.

Лайка шемалге-сур түсән гын, Рекс кўренал-

ге. Нуно келшен илат. Ик пыжашыште икте-

весым ырыктен малат. Модмышт годым ёрдых

пийим коклашышт огыт пурто: вигак коранын

каят. Лайка ден Рекс мутым колыштыт. Мый

ныл йолан йолташем-влакым йёратем.

Ксения АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Шўргыял.

Пушок

Пушок лўум пырысемым Мый моточак йёратем.

Эрдене школыш ужата, Шыман йолемым ниялта.

Школ гыч толмым пеш вуча, Пече гочын тёршталта.

Мые тудым модыктем, Воктекем малаш пыштем.

Аня АНДРЕЕВА.

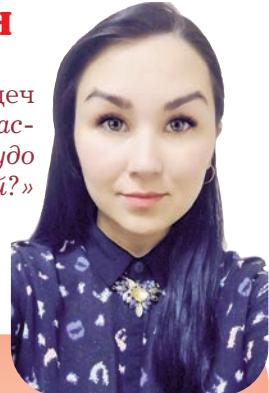
**Куженгер,
Тошто Йўледўр.**

**Изи
пийим
сўретлыза
да
чиялтызы.**

Пий ден пырысын паспортышт

Редакцияшкэ Эльвира П. (Куженгер район) деч йодыш пурен: «Кызыят чўчкыдын ветеринар паспорт нерген ойлат. Кажне пийин да пырысын тудо лийшаши моя? Тыгай паспортын кўлешликше мояй?»

Тиде йодышлан Угарман кундемисе да Марий Эл Республике фитосанитар да ветеринар надзор дene федерал службын специалистше К.И.АНТОНОВА (снимкиште) вашмутым пуа:

- Кажне пийлан да пырыслан ветеринар паспорт кўлеш манын законышто возым оғыл. Паспорт кок тўрлө лиеш: российске да тўньямбал образецан. Ныл йолан йолташдан документише уке гын, тудым поездышке, самолётышко оғыт шынде. Тукымвож пале деч посна ончеришике ушнен оғыт керт. Пийда але пырысада енъим пурлеши, а вакцинацийим ыштыме нерген увер уке гын, пурмо енъ ималтишаш, курсым эртишаш.

Ныл йолан йолташдам вес элыш пеленда наңгайынеда гын, тўньямбал паспортым ыштыман. Свидетельствыши озан лўмжё, ийготиш, илъиме верже, телефонжо ончыкташтыт. Пийин лўмжым, шочмо кечижишым, урлыкшым, тўсшым, тамган (клеймо) номержым да тудым шындыме верым, чипирований нерген уверым да молымат возат.

Ветеринар паспортым кузе ышташ? Мутлан, пийим питомникиши налыда гын, тудын документише ямде лиеш. Уремышти коштишм мёнгыда пуртеда гын, ветклиникиш тудлан вакцинным ыштыкташ наңгайынеке, бланкым налын кертида.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Синквейн

Рекс
Кугу, ушан.
Модеш, кочкеш, мала.
Ялыште пўртим орола.

Пий.

**Ангелина
МОЧАЛОВА.**
**Советский,
Ёрша.**
Авторын
сўретшеше.

Пушок

Пушок лўум пырысемым Мый моточак йёратем.

Эрдене школыш ужата, Шыман йолемым ниялта.

Школ гыч толмым пеш вуча, Пече гочын тёршталта.

Мые тудым модыктем, Воктекем малаш пыштем.

Аня АНДРЕЕВА.

**Куженгер,
Тошто Йўледўр.**

**Изи
пийим
сўретлыза
да
чиялтызы.**

Вася пырысем

Мыйын йөратьиме ныл йолан йолташем - Вася пырысем. Тудын дene коктын уремышти пырля коштина. Пунжо рижака түсан, пуйто тудым чевер кече шупшалын. Сангаштыже - «M» буква. Мыйын иктаж-моэм коршта гын, тудо эмла. Вася шўрым кочкаш моточ йёратада. Ковамин ушканым лўштен пытарымыжым веле вуча.

Дима ВЕДЕНЬКИН.
1-ше номеран Шернур школ.

Телымсे пүртүс

Теле. Лум лумеш. Кече шуэнрак онча да ок ырыкте. Пасу мучко чонгештылше писе мардеж корныенген пылышыжым, шүрги-жым чывыштылеш. Тудо тул гай когарта. Йүштө кугыза тёрзам ший пырче дene сёрастарен. Пушентге-влак мамык вургемым чиен шогалыныт. Пече менге-влак ош упшым упшалыныт. Пасу, олык ош лум тёшак дene леведалтыныт. Телымсे пүртүс мотор.

Ярослав ВАСИЛЬЕВ.

Татарстан, Агрэз, Буймо.

Максим ЛАСТОЧКИНЫН сүретше.
Морко, Күпсола.

Снимкиште

Ренат Беляевым, Ева Комаровам, Иван Гороховым, Катя Беляевам ужыда. Нуно Советский районсо Кельмаксола школышто 4-ше классынде тунемыт. Йёратыме урокышт – физкультура. Ўдыр-рвезе-влак, каныш кечин пырля погынен, яндар южында лияш тыршат. Футболла модыт, лум орым чонгат, ече дene коштыт. Шочмо элым аралышын кечижлан пёлекаллтше ялысе танасымашлан ечигорным нунак ямдыленыт.

В.ГОРОХОВАН фотожо.

2 март – Шырпын
түнәмбап кечүкке.

Веселан илена

Теле пагыт моткоч онайын да веселан эртен. Туныктышто В.И.Веселова, түрлөй ёйном кычалын, жапым пайдалын эртараш кумыланден. Ме, 2-шо классынде тунемшев-влак, погынен, У ий пайремым йолташ ўдырнан суртыштыжо эртаренна. «Шонанпил» йоча передачым ямдылыше-влак тидым войзенит да телевизор дene ончыктенит. Республикасы мари түүвирга рүдерин эртарыме конкурс-лашке рүж ушненна. Мыланем Марий ёлкышто лияш пиал шыргыжалын. Уло класс дene марий Йүштө кугызан илемышкыже миенна. Кызыт шошо пайрем-влаклан ямдылалтына.

София СМИРНОВА.

Параньга,

Кугу Пумарий.

01

Шырпе дene цда мод!

- 🔥 Тұлым шекланымеке, 101, 112 номерла дene йынғыртыман. Адресым раш каласыман.
- 🔥 Тул деч лўдын шылын шичман оғыл.
- 🔥 Оқнам, омсан пенгүйдін петырыман.
- 🔥 Пөлемыш южым пуртыман оғыл.
- 🔥 Шұлаш неле гын, умша ден нерым очко лапчык дene петырыман.
- 🔥 Шикшан пөлем гыч нүшкын лекман.
- 🔥 Пошкудо-влак деч полышым йодман.

Факт

Российште фосфоран шырпым 1836 ийшиште күчүлташ түнәлүнит. Тудым йот эл гыч конденинит, пеш шергакан лийин.

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түг редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
https://ok.ru/yamde_lii
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресшесе:
ямделий.рф

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикасы күлтур, пе- чать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» күгүжаныш уни- тарный казна предприятий.

Газетым редакцияште погы- мо да верстлатмы, «Марий Эл Республикасы Правительствин типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктывме. Типографийын адресшесе: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

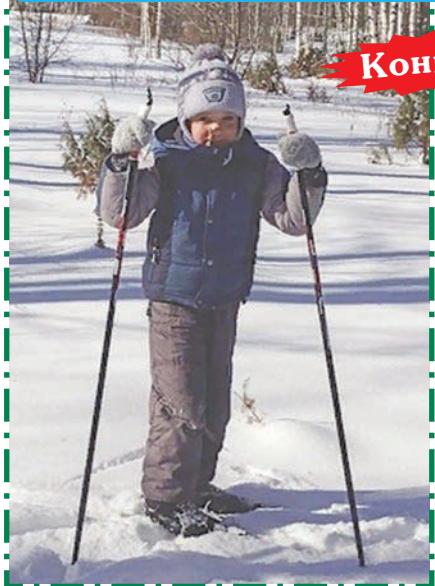
Газетым Массовый коммуникаций сферыште да күлтур наследийым аралымаште законодательствым шуктеген шогымым эскерүше Федеральный службыны Приволжский федеральный округыс управленийштыже регистрироваттаме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральште пүнмо.

Печатыш пүнмо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма- шыт түрлөй лийин көрттү. Серыш- влак мөнгеш оғыт колталт.
Ак – күтүрен келшүмө почеш.
Редакцийын да издательлын адресшесе:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийин 70-ше иадалыкше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

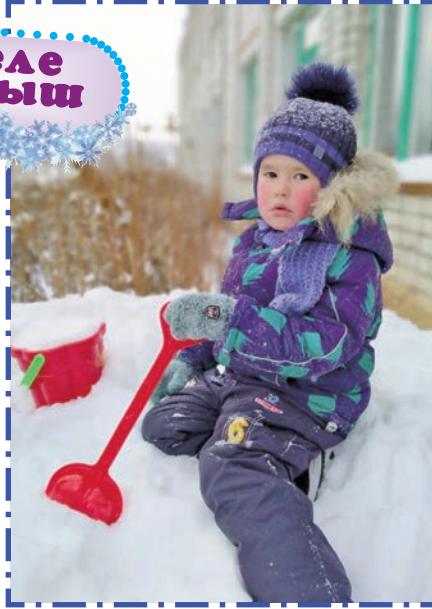
Конкурс

Кирилл НОВОСЁЛОВ.
Шернур, Кугу Пүнчөр.

Маша ИВАНОВА.
Звенигово, Чакмарий.

Иннокентий ВЕСЕЛОВ.
У Торъял, Токтарсола.

Теле
каныш

Үлнө ончыктымо жапым
шагатыште кычалза.

Кроссворд
«Лум мөчөр»

1	Л		
2	У		
3	М		

4	М			
5	ö			
6	ч			
7	ö			
8	р			

1 гыч 5
марте шыл-
тымы цифр-
шамычым
муза.

Фигур-влакым
сіретлен
пытарыза.

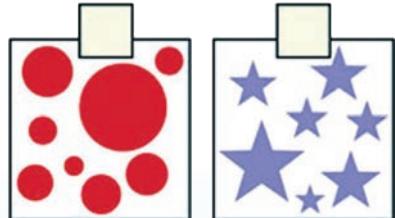
Математике
кроссворд

4	+	4	=
+		-	+
-	2	=	7
=		=	=
13	+		= 15

Йоча-влак, сүретыште могай
семүзгар-шамычым ужыда?
Палыза да озаштым муз.

Шотлыза:

Судоку

■	▲		
	■		■
▲		■	▲
	■	▲	
■			■

1. Телым кава гыч велеш.
2. Тудым мурат.
3. Чодырасе кугу янлык.
4. Мемнан шоочмо йылмына.
5. Йошкар онан кайык.
6. Чывын игыже.
7. Тамле пакчасаска.
8. Чоя янлык.

Лена СТЕПАНОВА.
Морко, Энгерсола.